

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת משפטים תשע"א

כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם אם בגפו יבא וגו' (כ"א – ב')

כאשר האדם רוצה להיות קנוי להש"ת בבחינת עבד נאמן, ורוצה שבמשך כל ששת ימי המעשה יזכה להיות עובד ה' באמת, אז התורה אומרת "שש שנים יעבוד", "שש שנים" לפי חשבון יום לשנה הוי ששת ימים, שבששת ימות החול יעבוד על עצמו להתקרב את הש"ת ולהתכונן לשבת קודש, וממילא "ובשביעית" יצא לחפשי חנם" היינו שיזכה להרגיש נועם השבת בלי שום יגיעה, שהרי השבת קודש תלוי בהכנה ומי שטרם בערב שבת יאכל בשבת, וממילא כח השבת שהיה כדבעי יתן לו כח להמשיך את השבוע הבא שיהא עבד נאמן לה' ולתורתו, אבל "אם בגפו יבא" אם יגיע לשבת קודש בגפו ללא כל הכנה, אז "בגפו יצא", יצא לאחר השבת בלי שום השפעה מיום קדוש ונשב זה, ולא יוכל להיות קנוי להש"ת בבחינת עבד נאמן.

הרה"ק מוהרא"ז מקרעטשניף זיע"א

כי תקנה עבד עברי וגו' (כ"א – ב')

יהודי אחד מחסידי גור שהיה עשיר גדול, ביקש להשליך מדירתו יהודי עני שהיה לו חייב דמי שכירות עבור כמה חדשים, הזמינו הרה"ק בעל "חידושי הר"ם" לבוא אצלו כשבא שאלו הרבי, היתכן, ענה הגביר ואמר: למה אשא בנזקו, אם עני הוא שהקהל יקבץ כסף עבורו, ולמה עלי לוותר על כל החוב. ענהו ה"חידושי הר"ם": אמרו חז"ל (חגיגה) מי שחציו עבד וחציו בן חורין כופין בית דין את האחד שישחררו כדי שיוכל לישא בת חורין. וקשה למה חייב לשחררו, הלא מן הדין היה שהקהל יקבץ בשבילו נדבות כדי לשחררו, מכאן משמע, מכיון שנפל בחלקו להיות עבדו של פלוני, החיוב לשחררו מוטל על רבו, אף כאן, אם הקב"ה סיבב שהעני הזה הוא הדייר שלך, בדין הוא שאתה תסבול טרחתו, ותזכה במצוה הגדולה.

ורפא ירפא (כ"א – י"ט)

מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות (ב"ק פה), כל שבע החכמות, חכמת הרפואה ושאר החכמות, התורה היא החיות שלהם, וזהו "ורפא ירפא" מכאן שניתנה רשות וכו', רוצה לומר שאילו לא היה כתוב בתורה התיבות "ורפא ירפא", לא היה יכול הרופא בשום אופן לרפאות, ומכאן התיבות "ורפא ירפא", יש חיות ורשות לרופא לרפאות, ומכאן נשתלשלה חכמת הרפואה, ואותן התיבות הן המה החיות של הרפואות.

(מאור עינים)

כסף ישיב לבעליו (כ"א – ל"ד)

וברש"י ואפילו סובין, י"ל בדרך רמז עפ"י מה דאיתא בגמרא (עירובין מ"א) כי עניות מעביר על דעת קונו, אמנם כשיש לבני ישראל הכשרים "כסף" אז "ישיב" בתשובה "לבעליו" הוא הקב"ה, ופירש"י "ואפילו סובין", אפילו הפחות שבישראל, כשיהיה לו כסף ישוב בתשובה לבעליו.

(דברי ישראל)

אם במחתרת ימצא הגנב וגו' אין לו דמים (כ"ב - א')

פירש"י "כאן למדתך תורה אם בא להרגך השכם להרגו", הנה, העיקר תלוי בראשית, וכן בהית הוא כן, שהשכמה נקרא ראשית, וכל הנהגת האדם בכל היום, תלוי בהשכמה, והשכמה גופא מעלה היא, כמו שכ' וישכם אברהם בבוקר ודרשו חז"ל (פסחים ד') זרזין מקדימין למצות, נמצא שהעיקר תלוי בהשכמה, ובבחינה זו הנקראת ראשית, תלוי זביחת היצר הרע, וזה הפירוש כאן ברש"י, כאן למדך תורה, אם בא להרגך השכם להרגו, ורומז על הריגת היצה"ר בהשכמה, וזה ישפיע על כל היום.

(אהבת שלום)

ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמיך ואת מימך (כ"ג - כ"ה)

איתא בחז"ל (ברכות ל"ב ב') חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללין שעה אחת וחוזרין ושוהין שעה אחת ומקשה הגמרא וכי מאחר ששוהין תשע שעות ביום בתפלה תורתן היאך משתמרת ומלאכתן היאך נעשית, וי"ל שזה מרומז כאן בפסוק, "ועבדתם את ה' אלקיכם" היינו תפלה כמאחז"ל איזוהי עבודה שבלב זוהי תפלה, ועי"ז "ואת מימך" רומז לתורה כמ"ש הוי כל צמא לכו למים, שע"ז שעוסקין בתפילה מלאכתן מתברכת ותורתן משתמרת.

(דגל מחנה אפרים)

ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמיך ואת מימך (כ"ג - כ"ה)

ועבדתם לשון רבים, ואיזוהי עבודה שבלב זו תפלה, ואמר הכתוב אם תעבדו ביחד, דהיינו שתתפללו עם הציבור, אז "ובירך את לחמך ואת מימך", יברך את פרנסך שתהיה לך פרנסה טובה ורחבה, ותשיגו השגות בתורה הקדושה, וירדו כל השפעות טובות על כלל ישראל וכל הגזירות הקשות יתבטלו.

(מאור ושמש, משמרת איתמר)

ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו (כ"ד - י"א)

היה מעשה אצל אאמו"ר זיע"א שצעק פעם לאדם שהוצרך לישועה בעת עריכת השולחן הטהור, "פלוגי נותן משקה עבור הישועה שהיתה לו כבר", והביאור בזה הוא כעין המעשה בהרה"ק הר"ז מאניפולי זיע"א שהיה בברית מילה ודם המילה לא נפסק והיה סכנה גדולה לרך הנימול, וזירז לערוך את הסעודה באמרו כתוב "סעדני ואוושע". כי כאשר אדם מראה שהוא מודה על הרעה ובוטח בה' שיצילו מכל רע, עי"ז לבד הוא נושע, וז"ש "ויחזו את האלוקים" כשרואים ח"ו שמדת הדין מתוחה, תיכף ומיד צריך להיות "ויאכלו וישתו" ועי"ז יושיע הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו ויבטלו הדינים בשרשן.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

פניני השבת

רק שבתו יתן ורפא ירפא (כ"א - י"ט)

י"ל ע"פ מ"ש כל האוכלין אוכל אדם לרפואה בשבת, פירוש, מכל המאכלים שהאדם אוכל בשבת קודש, יכול להשיג רפואה, כי שורש הרפואה נעשה בשבת קודש, ע"י יחודי העולמות העליונים, בכוונת האכילה. לכן שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא, וזהו ג"כ הרמז "רק שבתו יתן", ע"י קדושת אכילת השבת, "ורפא ירפא", זוכה לרפואות.

(תפארת שלמה)